

EXEMPLIER

1. Lemme de Hiller von Gärtringen : Inscriptiones Graecae, XII.3.

Exscripsit Cyriacus ; postea Anconam et inde Romam in Museum cardinalis Carpensis devenit.

2. Extrait de la lettre d'Ambrogio Nicandro à Pier Vettori (1546)

2.1. Mitto igitur ad te lapidis Parii venerandae cuiusdam vetustatis exemplar fidelissime et castigatissime descriptum, quem e Graecia ipsa advectum mercator quidam dono mihi dederat; sed fuit illud donum $\mu\upsilon\nu\nu\theta\alpha\delta\iota\omicron\nu$ Nam ubi id Carporum Cardinalis rescivit, illico a me per literas enixe, ut ad se eum mittam, contendit, cui negare neque honestum, neque tutum videbatur.

2.2. Misi ergo ad ipsum lapidem aegerrime a me avulsum, cuius tibi formam, mensuram, characteres exactissime in hac charta descripsi.

2.3. Sed sunt quaedam minus mihi ibi intellecta, quae sunt versiculo XV & XVI ΕΙΣΤΟ ΚΛ L ΚΑΙ ΖΚ L ΚΑΙ ΗΚ et in calce ΕΙΣΤΟ ΚΛ quae tamen per te fieri mihi pervia cuperem. Quare scribe oro, quod sentias quum enim de hac re iudicium Delphicum putabo responsum

3. Extrait de la lettre d'Ambrogio Nicandro à Pier Vettori (1539) :

Nactus sum nuper marmoream tabellam, graecis characteribus incisus, vetustatis quoddam monumentum, quos describendos et tibi mittendos curavi. Puto esse του γυμνασιου ψηφισμα : sunt tamen ibidem quaedam notae ignotae mihi, quas obelisco in margine notavi ; tu quod adyta et intima Graecorum penetralia frequentas, quid de illis sentias, significabis.

4. Note de Vincenzo Borghini, (Firenze, BNC, ms. II.X.109 (ff.41v-42r.)

4.1. Versus ita scribendi sunt quemadmodum rubrica dixtinxi (sic) ex exemplo a Laelio meo accepto in quo qui descripserat in fine addiderat illa (signe de renvoi).

Est autem pagina unica non duo sed (?) sic feci angustia cartae (f.42r).

4.2. (Signe de renvoi) Paruus cippus marmoreus, in Anconitano portu repertus, et dono Rodulpho Pio cardinali dum illic legatione fungebatur datus. Est autem hic lapis longus • P • I • D • III • Gr • I • latus • P • I • D • X • Gr • IV crassus • D • II. Pagina vetere more supra paulo strictior infra vero latior minimo ad latera relicto margine. Versuum fines ut omnibus antiquis saxis inaequales, singuli quidem duabus lineolis in longum ductis coarctati ut aequales litterae fierent quae et sunt elegantissimae et antiquissimae. Sed haec omnia et versuum a versibus et litterarum

a litteris intervalla hoc exemplo quod ex ipso saxo etiam expressis vetustatis ipsius et lacunarum vestigijs imprimi (rature) effingique curavimus, adparebunt. (Signe sinusoidal).

Hoc quod postremum ait ego servare non potui (f.41v.).

5. Scipio Maffei, Ars critica lapidaria, 1775

5.1. Integra apud Gruterum, p. 327 sed quibusdam mendis admixtis (...) Versionem construere oportuit novam.

5.2. Règle n.2 : Marmor inspectio admodum conducit ad eorumdem veritatem explorandam

5.3. Observandum monui, an marmor sit Graecum: nec statuendum tamen, aliquam extra Graeciam populari regionis lapide insculpi non potuisse. Quid insolentius quam porphyretico marmoris epigraphen tradi? In eo tamen Graecam prolixam, et pulcherrimam hoc ipso ad hunc finem instituto per Italiam excursu, non multis aureis ante duos menses emi, quae extra omnem aleam est.

6. Mesures

6.1. le pied antique est composé de 16 doigts

- pied = 29,44 cm
- doigt (ou pouce) = 1,84 cm

6.2. Le pied romain moderne est composé de 16 onces

- pied = 29,8 cm
- once (ou pouce) = 1,86
- palmo (= 12 onces) = 22,3 cm
- (équivalence abusive entre le palmo romain et le palmus antique qui serait lui aussi de 12 onces)
- Once = 4,5 ou 8 grani ou minuti

	marbre	marbre	porphyre
	Pied des architectes	Pied antique	
largeur	35,75 cm	35,32 cm	29,4 cm
hauteur	49,88 cm	49,31 cm	43,5 cm (incomplet)
épaisseur	3,72 cm	3,68 cm	3 cm

7. Lettre de FM Dal Monte à E. De' Cavalieri (15 mars 1596)

« Qualche cosa in piccolo, come una tavola piena di lettere, ovvero un'arme o profili di tazze (...) da un mezzo braccio sino a tre braccia